

Évközi 11. vasárnap

2Sám 12,7-10.13

„Vétkeztem az Úr ellen!”

Erre Nátán így szólt Dávidhoz: „Magad vagy ez az ember! Ezt mondta hát az Úr, Izrael Istene: Fölkentelek Izrael királyává és kiszabadítottalak Saul kezéből. Neked adtam urad házát és a kebledre urad asszonyait, rád bízam Izrael házát és Juda házát. S ha ez kevés lett volna, még megtetéztem volna ezzel meg azzal. Miért vetted hát meg az Urat, s tettél olyat, ami gonosznak számít az Úr szemében? Kard által elveszítetted a hetita Uriját, hogy feleségül vedd a feleségét. Igen, elveszítetted az ammoniták kardja által! Nos, a kard sose fordul el házadtól, amiért megvetettél, és elvetted a hetita Urijától a feleségét, hogy a te asszonyod legyen.” ... Erre Dávid így szólt Nátánhoz: „Vétkeztem az Úr ellen!” Nátán ezt válaszolta Dávidnak: „Így az Úr is megbocsátja bűnödöt, s nem halsz meg.”

Dávid király az Ószövetség legellentmondásosabb személyisége. Mi már csak szent Dávid királyként emlegetjük, de az Ószövetség történetei megmutatják szélsőségesen ellentmondásos tulajdonságait is. Ez a vakmerő harcos, vörös hajú, szép szemű lantos, okos beszédű, népszerű, barátaihoz hűséges, katonáival szolidáris ember a szabadcsapatok vezére, majd filiszteus zsoldos a nemzeti katasztrófa idején mégis átpártolt a választott néphez, és előbb csak választott királyként lesz Juda megmentője, majd Kr. e. 1000-tól Izraelé is, és a sikeres hódító harcai végén, mindössze 30 évesen egész Palesztina ura lesz.

Talán egyetlen királyt sem mutat be ilyen sokszínűnek a Biblia, és egyetlen személynek sem közli olyan kegyetlenséggel a vétkét, mint az övét, hogy aztán bemutassa jellemfejlődésének történetét is.

Ez a történet hatalmas csúcán mutatja be Dávid királyt, aki megkívánja egyik zsoldos katonája feleségét, Batsebát. Azért, hogy megkaphassa, egy csatában titkon az ellenséggel megöleti férjét, hogy feleségül vehesse. A kor prófétája, Nátán azonban egy különös mesével (2Sám 12,2-4) törbe csalja Dávidot, és kimondatja vele az ítéletet saját fejére. Dávid nagysága abban áll, hogy királyként is képes vétkesnek nevezni magát, és vezekelni elkövetett vétkéért. Batseba hatalmas pedig abban mutatkozik majd meg, hogy miután első gyermekük meghalt, a következő gyermeket, Salamont juttatja hatalomra, előbb Dávid öregségében társkirályként, majd utódként. Dávid története egy különös családre-

gény is, amely magyarázattal szolgál arra, hogy a családban a bűnök és a szexuális kilengések emberi tragédiákhoz vezetnek. Ezt követően Dávid fiának, Ámnonnak a testvérével folytatott vérfertőző viszonyáról olvashattunk ebben a könyvben (13.f.), majd pedig Absalom lázadása torkollik szexuális orgiába Dávid ágyasaival. De egyben azt is bizonyítani akarja a szerző, hogy mindezek ellenére Salamon már rendes házasságból született. A zsidó hagyomány szerint Dávid ekkor írta az 51(50) zsoltárt, amely így kezdődik: *„Könyörülj rajtam, Istenem, hiszen irgalmas és jóságos vagy, mérhetetlen irgalmadban töröld el gonoszságomat! Mosd le bűnömet teljesen, tisztíts meg vétkenktől! Gonoszságomat beismerem, bűnöm előttem lebeg szüntelen. Egyedül teellened vétettem, ami színed előtt gonosz, azt tettem. Te igazságosan ítélsz, s méltányos vagy végzésedben. Lásd, én vétekben születtem, már akkor bűnös voltam, mikor anyám fogant.”* Az egyik legszebb bűnbánati ima, amelynek hitelességében alig kételkedhetünk. Benne nemcsak a bűnbánat fogalmazódik meg, hanem a segítségkérés is az új életre: *„Teremts új szívet belém, s éleszd fel bennem újra az erős lelkiületet! Ne taszíts el színed elől, és szent lelkiületet ne vond meg tőlem! Add meg újra üdvösséged örömét, erősíts meg a készséges lelkiületben! Akkor utat mutatok majd a tévelygőknek, és megtérnek hozzád a bűnösök.”* A bűnbánattartás erejét mutatja meg ez a történet, azt a lelki fejlődést, amelyre igaz bűnbánat nélkül senki sem juthat el.

A modern pszichológia sokat foglalkozik a bűnös hajlamok eredetével, sőt azzal is, hogy bizonyos bűnökre szinte predesztinálva vagyunk. Ezzel szinte megmagyarázza a bűnt és relativizálja is azt. A bűn megoldása bevallás nélkül lehetetlen. Bűnbánat nélkül nem történhet bűnbocsánat. Aki bűnbánatot tart, az egyben az önkritikájáról is vall, és arról, hogy felismerte: az elkövetett bűn megzavarta környezetét, sőt a világ rendjét is, amely az ő bűnbánata nélkül nem tud helyreállni. Dávid esetében ez azért olyan jelentős, mert ő vezető ember, akinek a tetteire sokkal jobban odafigyelnek az alattvalók, mint az egyszerű emberére. Kis túlzással azt mondhatjuk, hogy benne egy ország vétkezett és vele egy ország tért meg.